

Brussel, 2.5.2017
SWD(2017) 217 final

Nalevingspakket

WERKDOCUMENT VAN DE DIENSTEN VAN DE COMMISSIE

SAMENVATTING VAN DE EFFECTBEOORDELING

bij

voorstel voor een

VERORDENING VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD

tot vaststelling van de voorwaarden en procedure op grond waarvan de Commissie van ondernemingen en ondernemersverenigingen mag vragen informatie over de interne markt en aanverwante gebieden te verstrekken

{COM(2017) 257 final}
{SWD(2017) 215 final}
{SWD(2017) 216 final}

Samenvatting
Effectbeoordeling van het voorstel om een informatie-instrument voor de eengemaakte markt in te voeren
A. Noodzaak van optreden
Waarom? Welk probleem wordt aangepakt?
EU-burgers en -bedrijven zijn gefrustreerd omdat de belemmeringen van de eengemaakte markt niet snel genoeg worden aangepakt. Wanneer zij de Commissie of de lidstaten op een probleem in de eengemaakte markt wijzen, moeten zij bewijzen dat dit het gevolg is van een inbreuk op de EU-regels. Het kan moeilijk zijn deze informatie te verkrijgen, vooral in grensoverschrijdende zaken. Dat komt omdat de informatie vaak: - gedetailleerde, gevoelige, niet-openbare informatie op bedrijfsniveau is die niet van gegevensverstrekkers (derden) kan worden verkregen; - slechts in een beperkt aantal lidstaten voor nationale instanties beschikbaar is; - niet tussen verschillende lidstaten vergelijkbaar is. Marktdeelnemers die over deze vertrouwelijke informatie beschikken, worden momenteel onvoldoende aangespoord de gegevens te delen en er bestaat geen systeem om de juistheid van gedeelde gegevens te waarborgen. De Europese en nationale instrumenten voor het verzamelen van informatie zijn momenteel niet toereikend om deze informatie bij bedrijven, burgers of nationale autoriteiten in te winnen.
Wat zijn de verwachte resultaten?
- Verbetering van de werking van de eengemaakte markt door doeltreffender handhaving van regels. - Het voor de Commissie en de lidstaten makkelijker maken om toegang tot gegevens op bedrijfsniveau te verkrijgen, indien nodig om onjuiste toepassing van het EU-recht of niet-naleving van de regels voor de eengemaakte markt op te sporen en te corrigeren. - Lidstaten bijstaan om de regels van de eengemaakte markt op nationaal niveau te handhaven. - Indien een lidstaat niet aan zijn verplichtingen in het kader van de eengemaakte markt voldoet, mag de Commissie deze informatie gebruiken om haar inbreukbeleid tegen die lidstaat te staven.
Wat is de toegevoegde waarde van optreden op EU-niveau?
De Commissie bevindt zich in de beste positie om het probleem van het verzamelen en coördineren van gerichte informatie op bedrijfsniveau in de eengemaakte markt aan te pakken, gezien het grensoverschrijdende karakter van de benodigde gegevens. Een EU-maatregel maakt ingewikkelde en langdurige coördinatie-inspanningen tussen de lidstaten en de Commissie overbodig, met name in zaken waarin informatie nodig is van marktdeelnemers die in meer dan een lidstaat opereren. Een EU-maatregel helpt zowel de lidstaten als de Commissie om de benodigde informatie te verkrijgen en vermindert de administratieve lasten voor de betrokken bedrijven en overheidsinstanties.
B. Oplossingen
Welke wetgevende en niet-wetgevende beleidsopties zijn overwogen? Heeft een bepaalde optie de voorkeur? Waarom?
De lidstaten en de Commissie zouden bij een niet-wetgevende optie beste praktijken kunnen uitwisselen en richtsnoeren kunnen ontwikkelen inzake het verzamelen van informatie op bedrijfsniveau. Andere wetgevende opties die nog worden overwogen: - met optie 2 worden nationale regels geschrapt die de nationale autoriteiten beletten informatie op bedrijfsniveau waar zij al over beschikken of uit hoofde van bestaand nationaal of EU-recht toegang toe kunnen krijgen, met de Commissie en andere lidstaten te delen; - met optie 3 worden onderzoeksbevoegdheden via nationale informatie-instrumenten voor de eengemaakte markt ingevoerd; - met optie 4 wordt een informatie-instrument voor de eengemaakte markt op EU-niveau ingevoerd dat naargelang van het geval wordt gebruikt. Het gebruik ervan wordt beperkt tot gevallen waarin het vermoeden bestaat dat de werking van de eengemaakte markt wordt belemmerd en waarin de gevraagde informatie nodig is voor snelle en doeltreffende besluitvorming en niet snel genoeg via andere middelen beschikbaar is. Er wordt uitsluitend informatie gevraagd van marktdeelnemers die deze gemakkelijk kunnen verstrekken; - optie 5 is een hybride optie waarbij de opties 2 en 4 worden gecombineerd. Onder de afgewezen opties vallen het uitbreiden van de dekking van EU-statistieken en het invoeren van

periodieke verslagleggingsverplichtingen uit hoofde van de jaarrekeningrichtlijn. Het informatie-instrument voor de eengemaakte markt (optie 4) is de voorkeursoptie. Dit instrument scoort het best wat subsidiariteit en evenredigheid betreft, en is de meest doeltreffende en kostenefficiënte optie. Het zal afzonderlijke lidstaten helpen problemen met de coördinatie en wettelijke bevoegdheid bij grensoverschrijdende zaken te overwinnen.

Wie steunt welke optie?

Uit de openbare raadpleging is gebleken dat de meeste bedrijven er de voorkeur aan geven informatie vrijwillig te delen, zij zijn dus voor een niet-wetgevende optie. Als het informatie-instrument voor de eengemaakte markt ten uitvoer wordt gelegd, vinden zij dat de vertrouwelijkheid van gegevens moet worden beschermd en dat het instrument slechts als uiterste middel mag worden gebruikt. Er zou alleen gemakkelijk beschikbare informatie moeten worden gevraagd. Van de tien lidstaten die hebben gereageerd, zijn er vier voor en twee tegen het informatie-instrument. De autoriteiten van twee lidstaten geven er de voorkeur aan dat de Commissie de informatieverzoeken coördineert, terwijl twee andere liever zelf de bevoegdheid krijgen om in elke lidstaat, zonder betrokkenheid van de Commissie, rechtstreeks informatie bij bedrijven op te vragen. Alle consumentenorganisaties zijn voor het gebruik van het informatie-instrument voor de eengemaakte markt indien de informatie essentieel is om een inbreuk op de rechten van consumenten of bedrijven op te lossen. De helft van de consumentenorganisaties is voor het gebruik van het instrument om nieuwe EU-regels voor te bereiden.

C. Effecten van de voorkeursoptie

Wat zijn de voordelen van de voorkeursoptie (indien van toepassing, anders van de belangrijkste opties)?

De kosten-batenanalyse van het informatie-instrument voor de eengemaakte markt (optie 4) is gebaseerd op de veronderstelling dat het instrument jaarlijks wordt gebruikt voor vier kleine verzoeken, waarbij maximaal vijf bedrijven zijn betrokken, en een groter verzoek, waarbij maximaal vijftig bedrijven zijn betrokken. Als de Commissie en de nationale autoriteiten over solide informatie over verstoringen van de eengemaakte markt zouden beschikken, zouden zij voor betere naleving van het recht van de eengemaakte markt en beter ontworpen EU-beleid kunnen zorgen. Dit zou het vertrouwen van de consument in de eengemaakte markt versterken en bijdragen tot de verwezenlijking van het potentieel ervan. Betere toegang tot informatie zou tot gerichtere handhaving van de eengemaakte markt op nationaal niveau moeten leiden, waarbij het aantal formele inbreukzaken tegen lidstaten wordt verminderd. In twee recente zaken is wel 50 miljoen EUR aan onbetaalde belastingen teruggevorderd toen onderzoeksinstanties op het gebied van staatssteun de Commissie toegang verleenden tot essentiële informatie op bedrijfsniveau. Op het gebied van de eengemaakte markt kunnen de besparingen bij een individuele zaak inzake de aanbesteding van infrastructuur meer dan 3 miljard EUR bedragen. Als het informatie-instrument wordt gebruikt voor de behandeling van zaken waarbij de eengemaakte markt op sociaal en/of milieugebied niet goed werkt, kunnen daar indirecte voordelen worden behaald.

Wat zijn de kosten van de voorkeursoptie (indien van toepassing, anders die van de belangrijkste opties)?

De beantwoording van een verzoek van het informatie-instrument voor de eengemaakte markt brengt voor de geadresseerde bedrijven kosten met zich mee. Voor grote bedrijven kunnen de kosten uiteenlopen van 1 200 tot 4 400 EUR. Voor kleine en middelgrote ondernemingen (kmo's) lopen deze uiteen van 300 tot 1 000 EUR. Indien bedrijven juridisch advies inwinnen om aan het informatieverzoek te voldoen, maken zij zo'n 1 000 tot 4 000 EUR extra kosten. De totale jaarlijkse kosten voor het opstellen van de antwoorden en het juridische advies voor de geraamde vijf jaarlijkse verzoeken lopen dan uiteen van 370 000 tot 610 000 EUR. Bedrijven kunnen ook een niet-vertrouwelijk antwoord indienen dat met de lidstaten kan worden gedeeld. Dit zou de ongerustheid over de vertrouwelijkheid tegen geringe extra kosten kunnen verminderen. Een voorzichtige raming van de totale kosten van het informatie-instrument voor de eengemaakte markt, inclusief de kosten van de Commissie, komt uit op een bedrag van 0,49 tot 1,04 miljoen EUR. Er zijn geen directe sociale of milieukosten.

Wat zijn de gevolgen voor bedrijven, kmo's en micro-ondernemingen?

Het informatie-instrument voor de eengemaakte markt is in de eerste plaats gericht op grote bedrijven met een groot marktaandeel en zij krijgen dan ook de voornaamste administratieve lasten te dragen. Micro-ondernemingen worden vrijgesteld. Van kmo's zal soms worden gevraagd deel te nemen. De geraamde kosten van antwoord voor een afzonderlijke kmo lopen uiteen van 300 tot 1 000 EUR per verzoek met eventuele aanvullende kosten voor juridisch advies van 1 000 EUR (grootweg 25 % van de antwoordkosten voor een groot bedrijf). Ongeacht de omvang van de bedrijven zullen zij allemaal van een betere werking van de eengemaakte markt profiteren, dankzij gerichtere handhaving door de Commissie en de lidstaten. Zij zouden ook van beter ontworpen EU-regels en een doeltreffender regelgevingskader profiteren. Daarnaast kan beter bewijs de opstelling van onnodige regels voorkomen.

Zijn er significante gevolgen voor de nationale begrotingen en overheden?
De invoering van het informatie-instrument voor de eengemaakte markt leidt niet tot kosten voor de nationale autoriteiten. Voor de Commissie bedragen de kosten voor gegevensverzameling en -analyse voor de geraamde vijf verzoeken per jaar zo'n 120 000 tot 430 000 EUR. De kosten voor de Commissie leiden niet tot nieuwe begrotingsverplichtingen, slechts tot de herschikking van bestaand personeel en bestaande infrastructuur. De Commissie kan zo'n 0,7 tot 1,6 miljoen EUR besparen op externe verslagen. Ook nationale autoriteiten kunnen hier besparingen realiseren.
Zijn er nog andere significante gevolgen?
Bedrijven en consumenten zouden van de betere werking van de eengemaakte markt profiteren door minder grote toetredingsbelemmeringen, meer mededinging, groter concurrentievermogen en gemakkelijkere/goedkopere grensoverschrijdende (en mogelijk internationale) uitbreiding. In dit initiatief wordt volledig rekening gehouden met het rechtmatige belang van bedrijven om hun bedrijfsgevoelige informatie te beschermen. Het is niet van invloed op rechten op het gebied van de bescherming van persoonsgegevens. In het initiatief worden ook het recht op behoorlijk bestuur, het recht van verdediging, het evenredigheidsbeginsel inzake straffen, het recht op een doeltreffende oplossing en het recht op een onpartijdig gerecht geëerbiedigd.
D. Follow-up
Wanneer wordt dit beleid geëvalueerd?
Het beleid wordt vijf jaar na de vaststelling van het voorstel geëvalueerd.